

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

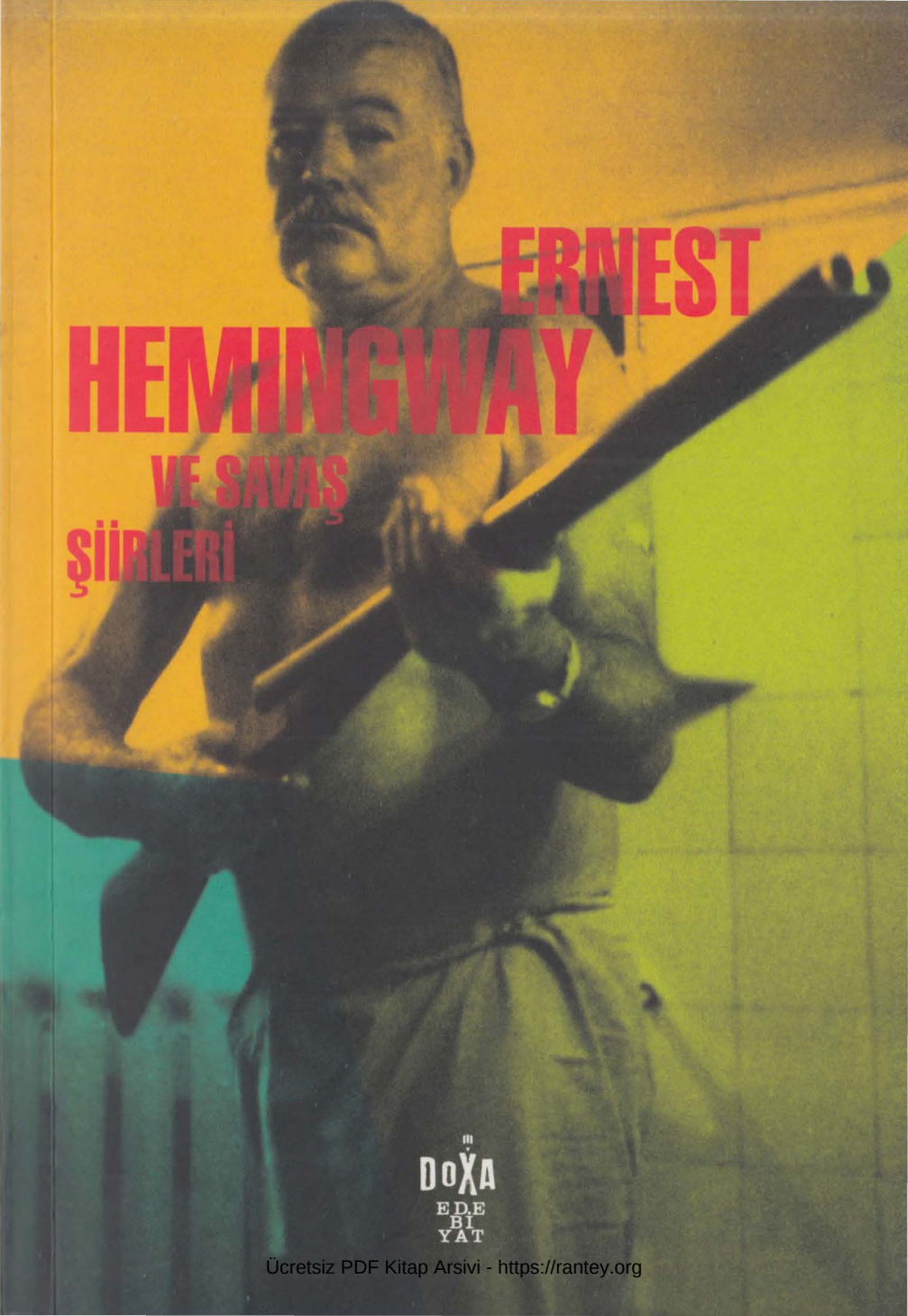
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ERNEST HEMINGWAY

VE SAVAŞ
ŞİİRLERİ

DOXA
EDE
Bİ
YAT

Doxa Yayın - 005
Ernest Hemingway ve Savaş Şiirleri
Edebiyat Serisi - 002
1.baskı: Nisan 2014

Yayın Yönetmeni
Derviş Ali Turasan

Editör
Deniz Cansever

Kapak
e.e.

Baskı
Çınar Matbaacılık ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti
Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi Ata Han
34/5 Bağcılar İstanbul
Telefon: 0212/ 628 9600
Sertifika no: 12638

© **DoxaYayın**
Sertifika no: 12638
© **Şenol Erdoğan**

DOXA YAYIN
Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi Ata Han
34/5 Bağcılar İstanbul
T: 0212 430 83 30 F: 0212 430 83 35
info@doxayayinlari.com
info@doxakitap.com

ERNEST HEMİNGWAY

VE

SAVAŞ ŞİİRLERİ

Hazırlayan: Şenol Erdoğan

Türkçeleştiren: Seda Garzanlı

Desteginden dolayı Melis Oflas'a teşekkürler

DOXA YAYIN

2014

ERNEST HEMINGWAY'IN SAVAŞ ŞİİRLERİ ÜZERİNE

Richard Gali'nin katkılarıyla

Ernest Hemingway Dünya Savaşı'na katıldığında 18'inde ya vardı ya yoktu. ABD ordusuna katılmak üzere girdiği sınavı kazanamadığından, Uluslararası Kırmızı Haç'ta ambulans şoförü olmak üzere arkadaşı Ted Brumback (Fransa'da ambulans şoförü olarak çalışmış olan) başvurdu. Alpine cephesine atandı ve İtalyan Ordusu Tıbbi Birimlerine katıldı.

8 Temmuz 1918 gecesı genç Hemingway yaralanmıştı. Fossalta kasabasının yanındaki Piave Nehri'nde Avusturyalı bir havan topunun patlaması sonrasında bacakları paramparça oldu. Milano'da bir hastaneye kaldırıldı, iki ay boyunca yürüyemedi. Hastanede geçirdiği günlerde Ernest, bacaklarından birkaç kez ameliyat oldu. Bu ara hastanedeki hemşirelerden bir tanesine, Helen von Kurowsky'ye âşık oldu. Bu ilişki tam anlamıyla bir savaş aşk hikâyesiydi ve sürmedi.

Ekim'de üstteğmen olarak atandığı cepheye geri döndü ve orduya katılımı sırasında gösterdiği cesaret ve Temmuz ayı boyunca aldığı yaralar dolayısıyla İtalya'nın gümüş madalyonu ile ödüllendirildi. Aralık 1918'de hizmeti bıraktı ve kısa bir süre sonra Amerika'ya döndü. Hemingway 1921'de Paris'te bulunan yabancı edebiyatçılardan oluşan "genç bohemler"e katıldı ve neslinin ses getiren isimlerinden

biri oldu.

Bu şiirler tamamen “Kayıp Nesil”in sonucu olup kaybolan masumiyeti ve arkadaşlıkları ile ilgili edindiği tecrübeleriyle bağlantı kurar ve genelde “kapanış”ı simgeler. Yazarın klasik romanı Silahlara Veda’nın önsözünde belirtildiği gibi, Hemingway, Dünya Savaşını yorumlarında bir felaket olarak tanımlamıştır ve bu görüşü dönemin sanatçıları ve Hemingway identified with the interpretation of the Great War as a vast cock-up which was shared by most of the artists and aydınları tarafından paylaşılmıştır.

Kutsal olan hiç bir şeye tanık olmadım; gördüğüm onurlu şeyler şereften yoksundu ve kurbanlar Chicago’daki ağıllardakiler gibilerdi, etleri bir işe yaramadığında, gömülüyorlardı... . Mutluluk, onur, yiğitlik veya kutsal gibi soyut kelimeler müstehcendi.

Dünya herkesi bozar ve sonrasında çoğunluk güçlenir kırılmış yerlerde. Bozmadıklarını ise öldürür. Çok iyileri, çok nazikleri ve çok cesurları tarafsızca öldürür. Eğer bunlardan hiçbiri değilsen seni gene de öldürür fakat acele etmeksizin.

Öğrenmeye hiç vaktin olmadı. Seni içeri attılar, sana kuralları anlattılar ve yakaladıkları anda öldürdüler seni.

1929’da Chas. Scribner’s Sons tarafından yayımlanan *Silahlara Veda*’dan alıntı.

SAVAŞ ŞİİRLERİ

OÖULA NASİHAT

Asla bir beyaza güvenme,
Asla bir Yahudiyi öldürme,
Asla bir sözleşme imzalama,
Asla bir oda kiralama.
Ordulara katılma;
Çok kez de evlenme;
Asla dergilere yazma;
Asla yaralarını kaşıma.
Her zaman ört oturacağın yeri,
Savaşlara inanma,
Temiz ve düzenli ol,
Asla fahişelerle evlenme.
Asla şantajcılarla iş yapma,
Asla mahkemeye gitme,
Asla bir yayımcıya güvenme,
Yoksa diken üstünde uyursun.
Arkadaşlarının hepsi seni terkeder
Arkadaşlarının hepsi ölür
Temiz ve sağlıklı bir hayat sürdür
Ve cennette buluş onlarla.

GENÇLİKLE BİRLİKTE

Pürüzlü bir ten,
Kötü güneşlenmeyle sertleşmiş,
Bir yerde bitmesi gerekiyordu.
İçi doldurulmuş boynuzlu baykuş
Görkemli
Sararmış gözler;
Çobanaldatan kuşu bir dalın üzerinde dengesizce
Toza bulanmış.
Yığınla eski dergiler,
Mektuplu çekmeceler
Ve aşk serisi
Bir yerde bitmeleri gerekiyordu.
Yesterday's Tribune geçti
Gençlikle birlikte
Ve sahilde paramparça oldu kano
Büyük fırtınanın koptuğu yıl
Otel de yangınla yıkıldı
Michigan, Seney'de.

ESİRLER

Bazıları zincirlerle geldi
Pişmanlık duymaksızın ama yorgun.
Çok yorgun ama sendeleyerek.
Düşünmek ve nefret bitmişti
Düşünmek ve kavga bitmişti
Geri çekilmek ve umut bitmişti.
İyileşir bu nedenle süren savaş,
Kolaylaşır ölüm.

KONU BAŞLIĞI

En büyük fikirlere sahiptik
Ve daha kısa yollardan gittik.
Ve şeytanın seslerine dans ettik
Dua etmek için eve doğru çırpınarak;
Gece bir patrona hizmet etmek için
Gündüz ise diğerine.

KANADALILARI SEVERİM

Bir yabancından

Kanadalıları severim.
Amerikalılara hiç benzemezler.
Akşamları evlerine giderler.
Sigaraları kötü kokmaz.
Şapkaları yakışıyor.
Gerçekten de inanırlar savaşı kazandıklarına.
İnanmazlar edebiyata.
Abartıldığına inanırlar sanatın.
Fakat müthiştirler kayakta.
Çok azı zengindir.
Fakat zengin olduklarında at alırlar
Araba yerine.
Varoş der Toronto'ya Chicago.
Fakat boks da at yarışı da yasal değildir
Chicago'da.
Kimse çalışmaz Pazar günleri.
Hiç kimse.
Bu beni kızdırmıyor.
Yalnızca bir Woodbine var.
Blue Bonnets'te bulundun mu hiç?
Ontario'da birini öldürdüğünde arabanla
İçeri atabilirler seni.
Böyle işlemedi.
500den fazla insan öldü araba çarpmasından

Chicago'da

Bu yıl içinde.

Zengin olmak zordur Canada'da.

Fakat kolaydır paraya ulaşmak.

Çayhaneleri vardır çokça.

Fakat kabare yoktur.

Bir çeyreklik verdiğinde garsona

'Teşekkür ederim' der

Güvenliği çağırmak yerine.

Kadınların otobüste ayakta durmalarına aldırış etmezler

Güzel olsalar da.

Hepsinin telaşı evdeki akşam yemeğine yetişmek içindir

Ve radyoları ayarlıdır.

İyi insanlardır.

Severim onları.

BİTİK VE ÇILGIN

Bitik ve çılgın bir kadını

Bir Konyak

Bir Günahkar

Aşık olduğumdan

8 TEMMUZ 1918

Arzu ve
Tüm tatlı nabızlı ağırlar
Ve nazik acılar
Sendin,
Kasvetli karanlığın içine girdiler.
Şimdi geceleri somurtarak geliyorsun
Benimle yatmaya
Donuk, soğuk, katı bir süngü
Taze şişmiş, zonklayan ruhumda.

MONTARNASSE

Hiçbir zaman insanın kendi çevresinde gerçekleşmez intiharlar
Başarılı olmayan intiharlar.

Çinli bir çocuk intihar eder ve ölür.

(mektubunu kubbedeki posta kutusuna koymaya devam ediyorlar)

Norveçli bir çocuk intihar eder ve ölür.

(diğer Norveçli çocuğun nereye gittiğini kimse bilmiyor)

Bir modeli ölü bulurlar

yatakta yalnız ve çok ölü.

(kapıcıya az kalsın katlanılmaz bir bela olmuştu)

Tatlı yağ, yumurtanın beyazı, Sweet oil, the white of eggs,
hardal ve su, sabun köpüğü

ve mide yıkama aletleri kurtarır tanıdığımız insanları .

Tanıdığımız insanlara her öğleden sonra bir kafede
rastlayabiliriz.

Şiir

Sevdiğim tek adam
Hoşçakal dedi
Ve gitti
Picardy'de öldürüldü
Güneşli bir günde.

ŞİİR

Yani şimdi,
Son üç geceyi kaybederek,
Onları bugün geri alarak,
Sırılsıklam ve karanlık ormanlar . . .

RİPARTO D'ASSALTO

Botlarıyla tepindiler kamyon zemininde,
Çivili botlar kamyon zemininde.
Çavuşlar katı,
Onbaşları kızgın.
Üsteğmen Mestre'li bir fahişeyi getirdi aklına -
Sıcak ve yumuşak ve uykulu fahişe,
Keyifli, sıcak ve sevimli fahişe;
Lanet soğuk, sert, berbat gidiş,
Grappa'da kavisli yol çalışması.
İskelelerin üstündeki Arditi keskin ve soğuk,
ülkelerinin onuru keskin ve soğuk,
... Arditi gidiyor,
... kasvetle gidiyor -
Grappa'daki çamları parçalarına ayırmaya
Öfkeli yüzler, kirli ciltler -
Piyade yürüyor, Arditi .
Gri, soğuk, acı, kasvetli -
Asalone'da, sürünün öldüğü yerde.

ROOSEVELT

İşçiler inandı
Güven saçıyordu,
Ve resmini astılar pencerelerine
'Fransa'da neler başardı!'
Dediler.
Belki de--
Ölebilirdi
Belki,
Generaller nadiren yatakları haricinde bir yerde ölürler
Sonunda onun da öldüğü gibi.
Ve hayattayken başlattığı tüm efsaneler
Devam ediyorlar yaşamaya
Engellenmeden şimdi onun varlığından.

BASKIN BİRLİKLERİ

Adamlar sevinçle ölüme gittiler
Fakat onlar yürüyen adamlar
Değillerdi
Yıllarca
Hatta doğru.
Defalarca.
Ve gittiler
Geriye korkunç bir şarkının mirasını bırakarak.

ARZULANAN YAŞ

Arzulanan yaş mırıldandığımız
ve dilimizi kesip attığımız.

Arzulanan yaş aktığımız
ve fiçıya çakılmış.

ve sıkıştırdı bizi demirden pantolonlara.

ve sonunda yaş tutuldu
arzu edilen bir boktu.

İSPANYA'NIN RUHU

İspanya'da yağmurda, yağmurda, yağmurda, yağmurda
İspanya'da yağmur yağar mı?

Ah tatlım, aksine yağar ve burada boğa güreşleri yoktur.

Dansçılar uzun beyaz pantolonlarla dans eder

Teyzeleri benzetmek doğru değil.

Ev, kalbin attığı yerdedir, ev, osuruğun olduğu yerdedir.

Gel evde osuralım.

Osurukta sanat yoktur.

Yine de bir osuruk sanattan yoksun olmayabilir.

Gel sanatsız bir osuruk salalım evde.

Demokrasi.

Demokrasi.

Bill, demokrasiye devam diyor.

Hadi demokrasi.

Hadi

Hadi

Hadi

Bill'in babası asla bilinçli olarak bir demokratla aynı masada
oturmazdı.

Şimdi de Bill demokrasiye devam diyor.

Devam demokrasi.

Demokrasi baktır.

Görecelik baktır.

Diktatörler boktur.
Menken boktur.
Waldo Frank boktur.
The Broom boktur.
Dada boktur.
Dempsey boktur.
Bu listenin tamamı değildir.
Ezra boktur diyorlar.
Fakat Ezra iyidir.
Hadi Ezra'nın heykelini yapalım.
Tamam, çok hoş bir heykel.
Çok iyi yaptın
Başka bir tane daha yapabilir misin?
Bırak deneyeyim ve ben de yapayım.
Bırak hepimiz deneyelim ve biz de yapalım.
Köşedeki küçük kız da denesin ve yapsın.
Hadi küçük kız.
Ezra için yap bir tane.
İyi.
Başarılı çocuklar oldunuz hepiniz.
Hadi şimdi bu karmaşıklığı temizleyelim.
The Dial Proust'a heykel yapıyor.
Biz Ezra'ya heykel yaptık.
Bir heykel bir heykeldir.
Nihayetinde şey(ler)in ruhudur mühim olan.

ÇILGIN CHRISTIAN

Çılgın Christian adında bir kedi vardı
Hayata bağlanmak için asla yeterince yaşamayan
İyi yürekli, genç ve yakışıklıydı
Ve hayatın tüm sırlarını bilirdi
Kahvaltıya her zaman vaktinde gelirdi
Ayağının üzerinde koşar ve topu kovalar
Bir polo ponyden daha hızlıydı
Bir an bile tereddüt etmezdi asla
Kuyruğu onunla koşan bir tüy gibiydi
Gece gibi kara ışıık kadar hızlıydı.
Kötü kediler öldürdü onu sonbaharda.

ÖLMÜŞ İYİLERE

Bizi emdiler;
Kral ve ülke,
Yüce Hıristiyan
Ve diğerleri.
Vatanseverlik,
Demokrasi,
Onur-
Kelimeler ve satırlar,
Ya sömürdüler ya öldürdüler bizi..

SONUNDA

Gerçeği haykırmayı denedi;
Önce aęzı kuruyken,
Karşı koydu ve donunda salyasını akıttı;
Gerçek çenesinden aktı.

VALENTİNE

Olmazsan Valentine'im
Asarım kendimi Noel ağacında.

SAVAŞ MEYDANI

Askerler asla iyi ölmez;
Haçlar yerleri işaretliyor-
Düştükleri yerde ahşap haçlar,
Yüzlerine çakılmış.
Askerler düşüyor ve öksürüyor ve sıçıyorlar -
Bütün Dünya kırmızı ve siyah haykırıyor ;
Askerler hendekte boğuluyor,
Tüm saldırı boyunca tıkanarak.

**HEMINGWAY,
HAYATI VE EDEBİYATI**

Ernest Miller Hemingway ABD’li bir yazar ve gazeteciydi. Bir yandan maceralı hayatı ve toplum içerisindeki imajı, sonraki nesilleri etkilerken, diğer yandan kısa ve mütevazı yazılarının 20.yüzyıl kurgu romancılığında büyük etkisi oldu. Hemingway, eserlerinin çoğunu 1920’ler ve 1950’ler arasında oluşturdu ve 1954 yılında Nobel Edebiyat Ödülünü kazandı. Yedi romanı, altı kısa hikâye derlemesi ve iki de düzyazısı yayımlandı. Üç romanı, dört kısa hikâye derlemesi ve üç düzyazısı ise yazarın ölümünden sonra yayımlandı. Bu eserlerin çoğu Amerikan edebiyatının klasikleri olarak yerlerini aldılar.

Hemingway’in çocukluğu, doğduğu Oak Park Illinois’da geçti. Liseden sonra, 1. Dünya Savaşı esnasında İtalyan cephesinde ambulans şoförü olarak yer almadan önce birkaç ay için The Kansas City Star isimli gazetede muhabir olarak görev aldı. 1918 yılında ağır yaralandı ve cepheden eve geri döndü. Savaş sırasında edindiği tecrübeler Silahlara Veda isimli romanının temelini şekillendirdi. 1922’de dört eşinden ilki olan Hadley Richardson ile evlendi. Çift Paris’e taşındı. Hemingway burada yabancı muhabir olarak görev aldı. 1920’lerin “Kayıp Nesil”i olarak bilinen sürgün edilmiş yazarlar ve sanatçılar topluluğunun etkisi altında kaldı. Hemingway’in ilk romanı Güneş De Doğar yayımlandı

Yazar, 1927’de Hadley Richardson’dan boşandıktan sonra Pauline Pfeiffer ile evlendi. Hemingway’in ikinci evliliği, gazeteci olarak görev aldığı ve ardından Çanlar Kimin İçin

Çalışıyor'u yazdığı İspanya İç Savaşı'ndan döndükten sonra sona erdi. 1940'ta Martha Gellhorn Hemingway'in üçüncü eşi oldu. İkinci Dünya Savaşı'nda Normandiya çıkartması ve Paris'in kurtuluşunda bulunduğu esnada Londra'da Mary Welsh ile tanışmasıyla Martha Gellhorn'dan da ayrıldı.

İhtiyar Balıkçı ve Deniz'in yayımlanmasından hemen sonra 1952'de, yazarın ölümden döndüğü ve hayatının sonuna kadar peşini bırakmayacak ağrılarına sebep olan iki uçak kazasını geçirdiği Afrika'ya safarilere gitti. Hemingway, 1930'larda ve 1940'larda Key West, Florida ve Küba'da ikamet etti. 1959 yılında ise Küba'dan Ketchum'a taşındı ve burada 1961 yazında intihar etti.

Ernest Miller Hemingway 21 Temmuz 1899 yılında Chicago'nun bir banliyösü olan Oak Park, Illinois'da doğdu. Babası Clarence Edmonds Hemingway fizikçi, annesi Grace Hall-Hemingway ise müzisyendi. İkisi de iyi eğitimli ve Oak Park'ın muhafazakar kesimi tarafından saygı duyulan kişilerdi. Frank Lloyd Wright, bu kesimi "Bu kadar iyi insana gitmeleri için bu kadar çok kilise" tabiriyle tanımlamıştı. Evliliklerinden sonra Clarence ve Grace Hemingway kısa bir süreliğine, Grace'in babası ve oğullarının ilk ismini aldığı Ernest Hall'un yanında kaldılar. Daha sonra Ernest Hemingway kendi isminden Oscar Wilde'ın *The Importance of Being Earnest* adlı tiyatro oyunundaki saf ve aptal kahramanını anımsatmasından dolayı hiç hoşlanmadığını açıklayacaktı. Daha sonra Hemingway ailesi nezih bir muhite, Grace için müzik stüdyosu ve Clarence için muayenehaneli yedi odası olan bir eve taşındı.

Hemingway'in annesi düzenli olarak kasabadaki kon-

serlerde faaliyet gösteriyordu. Biyografi yazarı Michael S. Reynolds, Hemingway'in aslında annesinin enerjisini ve canlılığını yansıttığını vurgulasa da, yetişkin Hemingway annesinden nefret etme eğilimindeydi. Annesinin çello çalması konusundaki ısrarı, Hemingway ile aralarında gerginliğin ve anlaşmazlığın doğmasına sebep olmuştu. Yine de, Hemingway, aldığı müzik derslerinin yazı yazma şeklini olumlu yönde etkilediğini ve Çanlar Kimin İçin Çalıyor'un "kontrpuan yapısı"na sebep olduğunu itiraf edecekti daha sonra. Hemingway ailesinin Michigan, Petoskey yakınlarındaki Walloon Gölü'nde yazlıkları vardı. Hemingway burada avlanmayı, balık tutmayı ve Northern Michigan ormanlarında ve göllerinde kamp yapmayı öğrendi. Böylece doğada ve doğa ile edindiği ilk tecrübeler, yazarın doğadaki macera ve ücra veya izole alanlarda yaşama tutkusunu alevlendirdi.

1913-1917 yılları arasında Hemingway, Oak Park ve River Forest lisesine gitti ve burada boks, atletizm, su topu ve futbol gibi birçok spor dalında faaliyet gösterdi. İngilizce derslerinde sıvırdı ve kız kardeşi Marcelline ile birlikte iki yıl boyunca okul orkestrasında yer aldı. Gençlik yıllarında sınıfını "gazete ofisi" olarak yapılandırmış olan Fannie Biggs'in öğretmenliğindeki gazetecilik dersini aldı. Sınıfın başarılı yazarları, yazılarını okulun gazetesi olan "The Trapeze"e gönderme şansına sahiptiler. Hem Hemingway hem Marcelline yazılarını "The Trapeze"e gönderiyorlardı. Hemingway'in okul gazetesindeki ilk yazısı 1916 yılının Ocak ayında yayımlandı. Yazı, Chicago Senfoni Orkestrası'nın yöresel performansı hakkındaydı. The Trapeze - okul gazetesi - ve Tabula'nın - okul yıllığı - editörlüğünü üstlendi Hemingway ve aynı zamanda

yazı yazmaya devam etti. Yazarken spor yazarlarının dilini örnek aldı. Chicago Tribune'ün mahlası "Line O'Type" olan Ring Lardner ile bağlantılı olarak takma ismini Jr. Ring Lardner olarak seçti.

Tıpkı Mark Twain, Stephan Crane, Theodore Dreiser ve Sinclair Lewis gibi Hemingway de roman yazarı olmadan önce gazetecilik yapıyordu; liseyi terkettikten sonra The Kansas Star gazetesinde muhabir olarak çalıştı. Burada sadece altı ay kalmasına rağmen kendi yazılarının temeli olarak da kullanacağı The Star'ın tarzını esas aldı : "Kısa cümleler kur. Öncelikle kısa paragraflar yaz. İngilizce'yi etkin kullan. Olumlu ol, olumsuz değil."

1. DÜNYA SAVAŞI

1918 yılının başlarında Hemingway Kansas City’de Kızılhaç’a takviye talebine cevap verdi ve İtalya’da ambulans şoförlüğü yapmak üzere başvurdu. Mayıs ayında New York’tan ayrılıp Paris’e ulaştığında şehir Alman topçuları tarafından bombardımana tutulmuştu. Haziran ayında İtalyan cephesine gönderildi. Daha sonrasında uzun yıllar boyunca sıkı bir arkadaşlık sürdüreceği John Dos Passos ile ilk karşılaşması aşağı yukarı bu döneme denk gelir. Milano’daki ilk gününde, kurtarıcıların parçalanmış kadın işçilerinin kalıntılarını toplamak üzere bir patlamanın meydana geldiği cephaneye gönderildi. Olayı düzyazı kitabı *Öğleden Sonra Ölüm’de* şöyle tarif eder : “Ölüyü tek parça haline getirmek için sıkı bir araştırma sonrasında bulduğumuz parçaları birleştirdiğimizi hatırlıyorum.” Bir kaç gün sonra ise Fossalta di Piave’ye gönderildi.

8 Temmuz’da cephede bulunan adamlara sigara ve çikolata almak üzere gittiği kantinden henüz döndüğünde meydana gelen bir havan ateşi sonucu ağır yaralandı. Yaralarına rağmen Hemingway, bir İtalyan askerinin güvenini kazandı ve böylece İtalyan Kahramanlık Gümüş Madalyası’nı aldı. Henüz 18 yaşındayken Hemingway kaza hakkında şöyle der : “Bir delikanlı olarak savaşa gittiğinde ölümsüzlük ile ilgili bir hayale sahip olursun. Diğerleri öldürülür; sen değil.. Sonra ağır yaralandığında ilk kez bu hayali kaybedersin ve aynı-

sının senin de başına gelebileceğini bilirsin.” Her iki bacağı da şiddetli şarapnel vuruşu sonucu yaralandı, tevzi merkezinde acilen ameliyata alındı, Milan’daki Kızılhaç hastanesine aktarılmadan önce hasta arabasında beş gün geçirdi. Geldiği hastanede yıllarca süren sıkı bir arkadaşlık kurduğu “Chink” Dorman-Smith ile tanıştı ve müstakbel Amerikan yabancı hizmet subayı, büyükelçi ve yazar Henry Serrano Villard ile odasını paylaştı.

İyileşme sürecinde hayatında ilk defa aşık olduğu, Kızılhaç hemşiresi ve kendisinden yedi yaş büyük Agnes von Kurowsky ile tanıştı. Hastaneden çıkıp 1919 Ocak’ta ABD’ye dönüşünden birkaç ay sonra Hemingway ve Agnes, evlenmek üzere plan yapıyorlardı. Agnes Mart ayında Hemingway’e bir İtalyan subayıyla nişanlandığını bildirdiği bir mektup yazdı. Biyografi yazarı Hemingway’in Agnes tarafından reddedilmesiyle harab olduğunu ve bundan sonraki ilişkilerinde kadının onu terketmeden önce onun kadını terk edeceği yönünde karar aldığını iddia eder. Hemingway’in oda arkadaşı Villard daha sonra 1996’da yayımlanacak olan ve 1996 yapımı Aşkta ve Savaşta filminin temel yapısını oluşturan romanı “Hemingway in Love and War : The Lost Diary of Agnes von Kurowsky, Her Letters, and Correspondence of Ernest Hemingway” yardımcı yazarlığını üstlenir.

TORONTO VE CHICAGO

Hemingway 1919 yılında kafasını toparlamak üzere eve geri döndü. Henüz 20 yaşına girmemişken, savaş, Hemingway'in işsiz bir şekilde evde iyileşmesi için geçen süre onun olgunluğa erişmesini oldukça hızlandırdı. Reynolds'un da anlattığı gibi, "Hemingway, kanayan dizini gördüğünde hissettiklerini annesine ve babasına anlatamazdı. Yabancı bir ülkede İngilizce bilmeyen cerrahların Hemingway'in bacağına kesilip kesilmeyeceğini söyleyemediklerinde ne kadar korktuğunu dile getiremezdi." Yazı, lise arkadaşlarıyla birlikte balık tutup kamp yaparak geçirdi. Eylül ayında ise tek tabanca bir hafta boyunca Michigan'ın taşrası olan Upper Peninsula'ya geziye çıktı. Bu gezi "Big Two-Hearted River" isimli kısa hikâyesine ilham kaynağı oldu. Hikâyedeki yarı-otobiyografik karakter Nick Adams savaştan döndükten sonra yalnızlığı bulabilmek için kırsala gider.

Bir aile yakını, sunulan bu teklifi kabul etmekten başka çaresi olmayan Hemingway'e Toronto'da çalışabileceği bir iş önerisinde bulundu. Aynı yılın sonlarında hem bağımsız olarak hem haftalık Toronto Star gazetesinde yazar kadrosunda yer aldı ve yabancı muhabir olarak çalışmaya başladı. Ertesi Haziran ayında Michigan'a geri döndü ve Eylül 1920'de arkadaşlarıyla birlikte yaşamak üzere Chicago'ya taşındı. Aynı zamanda Toronto Star gazetesine hikâyeler göndermeye devam ediyordu.

Chicago'da roman yazarı Sherwood Anderson ile de tanıştığı aylık dergi Cooperative Commonwealth'de ortak editör olarak çalıştı. Aslen St. Louis'li Hadley Richardson Hemingway'in oda arkadaşının kız kardeşini ziyaret etmek amacıyla Chicago'ya geldiğinde, Hemingway, Hadley'e vuruldu. "Evleneceğim kız olacağını biliyordum" diye açıklayacaktı daha sonrasında. Hadley, kızıl saçlı, "anaç" görünümlü ve Hemingway'den sekiz yaş büyüktü. Aşırı koruyucu bir anne tarafından yetiştirilmiş olan Hadley, aradaki bu yaş farkına rağmen kendi yaşlıtlarına göre daha az olgunmuş izlenimini veriyordu. The Hemingway Women'in yazarı Bernice Kert, Agnes'i "anımsatan" olarak tarif eder Hadley'i, fakat Hadley'de Agnes'te eksik olan çocuksuluk vardı. Birkaç ay kadar yazıştıktan sonra Hadley ve Hemingway, evlenmeye ve Avrupa'ya seyahat etmeye karar verdiler. Roma'ya gitmek istiyorlardı fakat Sherwood Anderson yeni çifte açıklama dolu mektuplar göndererek onları Roma yerine Paris'e gitmeleri için ikna etti. 3 Eylül 1921'de evlendiler; iki ay sonra Hemingway Toronto Star'a yabancı muhabir olarak göreve alındı ve çift böylece Paris'e gitti. Hemingway'in evliliğinde Hadley'in duruşunu Meyers şöyle açıklar : "Hemingway, Hadley ile evliliğinde Agnes ile umduğu herşeye ulaşmış oldu: güzel bir kadının aşkı, yeterli bir gelir, Avrupa'da bir hayat."

PARİS

Hemingway'in ilk biyografi yazarı Carlos Baker, her ne kadar Anderson, Paris'i döviz kurundan dolayı daha rahat bir yaşam sürdürülebilecek bir yer olarak önermiş olsa da, Paris'in aslında "Dünya'nın en ilginç insanların" yaşadığı yer olduğuna inanmaktadır. Hemingway Paris'te "genç bir yazarın kariyerinin oluşmasında önemli adımlar atması için yardımcı olabilecek" yazarlarla tanıştı; Gertrude Stein, James Joyce ve Ezra Pound gibi. Paris'te bulunduğu ilk yıllarında Hemingway, "uzun boylu, yakışıklı, yapılı, geniş omuzlu, kahverengi gözlü, al yanaklı, geniş çeneli, hoş sesli genç bir adam"dı. Hadley ile birlikte Hemingway, Latin mahallesinde Cardinal Lemoine sokağı 74'te bir apartman dairesinde yaşıyor, yan binada kiraladığı bir odada da çalışıyordu. Paris'te modernizmin öncüsü olan Stein, Hemingway'in danışmanı oldu adeta; Hemingway'i yabancı sanatçılarla ve "Kayıp Nesil" - Hemingway'in Güneş De Doğar kitabında kullanmasıyla popüleritesini sağladığı bir terim - olarak tanımladığı Montparnasse Quarter'daki yazarlarla tanıştırdı. Düzenli olarak gittiği Stein'in sergi salonunda Pablo Picasso, Joan Miro ve Juan Gris gibi etkili sanatçılarla bir araya geldi. Yazar kendisini nihayet Stein'in etkisinden geri çekti ve aralarındaki arkadaşlık, uzun yıllar süren edebi bir kavgaya dönüştü. Amerikalı yazar Ezra Pound, 1922 yılında Heminway ile Sylvia Beach'in kitabevi Shakespeaere and Company'de tesadüfen tanıştı. 1923'te birlikte İtalya'ya gittiler ve 1924'te aynı caddede yaşadılar. Sıkı bir arkadaşlığın temelini attılar. Pound, Hemingway'de genç bir yeteneği keşfedip ona destek oldu. Onu, "alkollü gecelere akmasına" sebep olacak,

İrlanda'lı yazar James Joyce ile tanıştırdı.

Paris'te geçirdiği ilk 20 ay sürecinde Hemingway, Toronto Star gazetesine 88 hikâye gönderdi. Greco-Turkish War başlığı altındaki hikâyesinde İzmir'in yanmasına şahitlik edişini ve "Tuna Fishing in Spain" ve "Trout Fishing All Across Europe: Spain Has the Best, Then Germany" gezi notlarını yazdı. Hadley'in, 1922 yılının Aralık ayında Cenevre'de Hemingway ile buluşmak üzere çıktığı yolculuk esnasında Lyon tren istasyonunda, içinde Hemingway'in müsveddeleriyle dolu valizini kaybettiğini öğrendiğinde Hemingway kahroldu. Ertesi yılın Eylül ayında çift, Toronto'ya geri döndü. Burada, 10 Ekim 1923'te oğulları John Hadley Nicanor dünyaya geldi. Bu sırada Hemingway'in ilk kitabı "Three Stories and Then Poems" yayımlandı. Üç hikayeden iki tanesi, kaybolan valizin ardından akılda kalanlarla yazılmış hikayelerdi, üçüncüsü ise evvelki bahar İtalya'da yazılmış bir hikayeydi. Birkaç ay içinde altı kısa hikayeden ve Hemingway'in geçen yaz boğa güreşi heyecanını keşfettiği İspanya'ya ilk seyahati sırasında yazdığı birçok hikayeden oluşan "in our time" adlı (küçük harfli) ikinci bir cilt yayımlandı. Paris'i özlüyor, Toronto'yu sıkıcı buluyordu. Bir gazeteci yazarı olarak değil, bir yazar olarak geri dönmek istiyordu.

Hemingway, Hadley ve oğulları (Bumby diyorlardı oğullarına) 1924 yılının Ocak ayında Paris'e geri döndüler ve Notre-Dame des Champs sokağında yeni bir daireye taşındılar. Hemingway içinde Pound, John Dos Passos, Stein ve hatta kendinin de yazdığı "Indian Camp" gibi ilk hikâyelerinin de yayımlandığı *Transatlantik yazılarının* düzenlenmesinde Ford Madox Ford'a yardımcı oldu. 1925 yılında "When In Our Time" yayımlandığında, kitap kapağında Ford'un yorumları yer alıyordu. "Indian Camp" hayli övgü toplamıştı; Ford, bu çalışmayı genç bir yazarın önemli bir hikâyesi olarak görüyordu; ABD'de ise Hemingway'in yazılarını kısa hikâye

üslubunu taze tarzıyla ve açıklayıcı cümleler kullanmasıyla yeniden canlandırması yönünde övgüler alıyordu. Aynı yıl Fitzgerald'ın Muhteşem Gatsby romanı yayımlandı: Hemingway kitabı okudu, beğendi ve bir sonraki çalışmasının kesinlikle bir roman olması gerektiğine karar verdi. Hemingway, F. Scott Fitzgerald ile altı ay önce tanışmıştı ve tatlı bir çekişmeyi barındıran arkadaşlıklarını kurdular.

Hemingway 1923 yılında eşi Hadley ile birlikte öncelikle İspanya'ya Pamplona'daki San Fermin festivaline gitti ve buradaki boğa güreşlerinden büyüldü. Hemingway'ler 1924'te arkadaşlarından oluşan – aralarında Michigan'dan arkadaşı Bill Smith, Stewart, henüz boşanmış olan Lady Duff Twysden, sevgilisi Pat Guthrie ve Harld Loeb'in de bulunduğu - bir grup Amerikalı ve İngilizli de yanlarında getirmek üzere 1925 yıllarında Pamplona'yı tekrar ziyaret ettiler. Eğlence bir kaç gün sonra sona erdi. 21 Temmuz'da, Hemingway'in doğum-günü, sekiz hafta sonra bitireceği Güneş De Doğan'ın taslağını oluşturmaya başladı. Bir kaç ay sonra, 1925 yılının Aralık ayına tekabül eder, Hemingway'ler, kışı Avusturya'nın Schruns kentinde geçirdi. Hemingway burada, oluşturduğu taslağı daha ayrıntılı ele alır ve geliştirir. Pauline Pfeiffer, Ocak ayında Hemingway'lere dahil olduğunda Hadley'in aksine Hemingway'i Scribner ile sözleşme imzalamaya ikna etti. Hemingway, yayıncılarla görüşmek üzere New York'a gitti. Schruns'a dönüp yazının revizyonlarına başlamadan önce dönüş yolunda Paris'e uğradığında Pauline ile aralarında bir ilişki başladı. Yazısının yenilenmiş halini Nisan ayında New York'a gönderdi ve son düzeltmeleri 1926 yılının Ağustos ayında Paris'te tamamladı. Roman, Ekim ayında Scribner yayınevinden çıktı.

Güneş De Doğan, savaş sonrası göçmen kuşağı çok iyi yansıttı ve olumlu eleştiriler aldı. "Hemingway'in en iyi çalışması olarak kabul edilen" eseri oldu. Hemingway, daha

sonra editörü Max Perkins'e kitabın vurgusunun "kayıp bir nesil" hakkında değil, daha çok "sonsuz dek sadık kalan bir dünya" olduğunu yazmıştır; Güneş De Doğar'daki karakterlerinin "ezik" olabileceğine inanıyordu Hemingway, fakat asla kayıp değillerdi.

Hemingway'in Hadley ile evliliği, Güneş De Doğar çalışması esnasında zarar görmeye başlamıştı. 1926 baharında Hadley, Hemingway ile Temmuz'da Pamplona'ya Hemingway'lere gidişlerine eşlik eden Pauline arasındaki ilişkiyi öğrendi. Paris'e dönüşlerinde, Hadley Hemingway'den ayrılmak istedi; Kasım ayında ise resmi olarak boşanma davası açtı. Hemingway'in Güneş De Doğar'dan elde edilecek gelirin paylaşılması yönündeki önerisini Hadley kabul etti ve mal varlıklarını aralarında bölüştüler. Çift 1927 yılının Ocak ayında ayrıldıktan sonra Hemingway Pauline Pfeiffer ile Mayıs ayında evlendi.

Arkansas'lı ve sıkı bir katolik aileden gelen Pfeiffer, Vogue dergisinde çalışmak üzere Paris'e gitti. Evliliklerinden önce, Hemingway katolikliğe geçti. Balayını, Hemingway'in bir sonraki kısa hikaye derlemesini oluşturmayı planladığı ve 1927 yılının Ekim ayında Kadınsız Erkekler'in yayımlandığı Anthrax ile sözleşmesini imzaladığı Le Grau-du-Roi'da geçirdiler. Yılın sonunda hamile kalan Pauline, Amerika'ya geri dönmek istedi. John Dos Passos'un çifte, Key West'i önermesi üzerine, Paris'ten Mart 1928'de ayrıldılar. Hemingway o bahar sifonu çektiğini sanarak tuvalet tavanındaki avizeyi başına düşürerek ağır yaralandı. Geçirdiği bu kaza, yüzünde hayatının sonuna kadar taşıyacağı belirgin bir iz bıraktı. Yarası hakkında soru sorulduğunda isteksizce cevap verirdi Hemingway. Paris'ten ayrıldıktan sonra Hemingway "bir daha asla büyük bir şehirde yaşamadı".

KEY WEST VE KARAYİPLER

Baharın sonlarına doğru Hemingway ve Pauline Kansas City'ye seyahat ettiler. 28 Haziran 1928'de oğulları Patrick dünyaya geldi. Yazarın Silahlara Veda'da da bahsettiği üzere, Pauline zor bir doğum atlattı. Patrick'in doğumundan sonra Pauline ve Hemingway, Massachusetts ve New York'a seyahat ettiler. Florida'ya tren ile yola çıkmak üzere Bumby ile New York'ta bulunurken, babasının intihar ettiği haberini aldı. Hemingway, babasına maddi zorluk çekmemesi yönünde yazdığı mektubun babasının intiharından birkaç dakika sonra ulaştığını duyunca kahroldu. Hadley'in babasının 1903'te intiharından sonra nasıl hissettiğini anlayabiliyordu artık ve "Muhtemelen aynı yolu seçeceğini" söyledi.

Ocak ayında Fransa'ya gitmeden önce Key West'e dönüşü sırasında Aralık ayında Silahlara Veda'nın taslağını oluşturmaya başladı ve Ağustos ayında bitirdi fakat revizyonunu geciktirdi. Scribner's dergisinin iş programına göre Mayıs ayının başında yayımlanması gereken ancak iş Nisan sonu olmasına rağmen bitmemiş bir şekilde Hemingway'in masasında yatmaktaydı. Roman tamamlanmış olarak 27 Eylül'de yayımlandı. Biyografi yazarı James Mellow, Hemingway'in Silahlara Veda ile büyük Amerika'lı yazar kimliğine ulaştığını ve Güneş De Doğar'dan tanımadığımız karmaşık bir yazı tarzını yansıttığına inanır. 1929 yazında İspanya'da Hemingway bir sonraki çalışması Öğleden Sonra Ölüm için araştırmaları-

na başladı. Boğa güreşi ve torero ile ilgili açıklayıcı sözlük ve ekleriyle derlenmiş kapsamlı bir inceleme yazmak istiyordu, çünkü boğa güreşinin “tam anlamıyla yaşam ve ölümün müt-hiş acıklı yönünü anlattığına” inanıyordu.

Hemingway, 1930'ların başlarında kış aylarını Key West, yaz aylarını “Amerika’da gördüğü en güzel şehir” olarak tarif ettiği ve geyik, elk, ayı avına çıktığı Wymong’da geçirdi. Üçüncü oğlu Gregory Hancock Hemingway 12 Kasım 1931’de Kansas City’de doğdu. Pauline’in amcası, çifte Hemingway’in ikinci katını yazı odası olarak kullanabileceği garajlı bir ev satın aldı. Evinin, bölgedeki fenerin bulunduğu yerin hemen karşısında bulunması, uzun içki gecelerinin ardından evinin yolunu bulmasını kolaylaştırıyordu. Key West’teyken Hemingway sıkça o bölgenin barı Sloppy Joe’ya uğrardı. Kendisine balık avında ya da Dry Tortugas’a giden her türlü geziye eşlik etmeleri için Waldo Peirce, John Dos Passos ve Max Perkins’in de aralarında bulunduğu arkadaşlarını davet ederdi. Bu arada Avrupa ve Küba seyahatlerine devam ediyordu. Her ne kadar 1933 yılında Key West ile ilgili “Burada güzel bir evimiz var, çocukların keyfi yerinde” diye yazsa da, Mellow Hemingway’in “açıkça yerinde durmadığına” inanır

1933’te Hemingway ve Pauline Doğu Afrika’ya safarilere gittiler. On günlük gezi Afrika’nın Yeşil Tepeleri, Kilimanjaro’nun Karları ve “The Short Happy Life of Francis Macomber” eserleri için konu kaynağı oldu. Çift, Mombasa, Nairobi ve Kenya’ya Machakos’a, buradan da Man-yara gölü çevresinde Serengeti’de avlanmaya çıkmak üzere Tanganyika’ya gitti. Rehberleri daha önce 1909’da Theodore

Roosevelt'e de rehberlik yapan "beyaz avcı" lakaplı Philipe Hope Percival'dı. Seyahatleri sırasında Hemingway, bağırsak düşüklüğüne sebep olan amibik dizanteriye yakalandı ve uçakla Nairobi'ye nakledildi. Yazar, Kilimanjaro'nun Karları'nda bu tecrübesinden bahseder. Hemingway 1934 yılının başlarında Key West'e döndüğünde, 1935'de farklı incelemeler için yayımladığı Afrika'nın Yeşil Tepeleri üzerinde çalışmaya başladı.

1934'te satın alıp adını Pilar koyduğu yelkeniyle Karayipler'e açılmaya başladı Hemingway. 1935 yılında ilk durağı bir hayli vakit geçireceği Bimini oldu. Bu zaman diliminde 1930'lu yıllarda yayımlanan tek romanı Ya Hep Ya Hiç üzerinde çalıştı. Roman 1937 yılında Hemingway İspanya'dayken yayımlandı.

İSPANYA İÇ SAVAŞI VE 2. DÜNYA SAVAŞI

Yazar, Mart 1937'de Hollandalı film yapımcısı Joris Ivens ile İspanya'ya geçtiğinde, İspanya İç Savaşı hakkında muhabirlik yapmak üzere NANA (North American Newspaper Alliance) ile anlaştı. Ivens arkadaşı Jose Robles'in tutuklanıp idam edilmesinin ardından The Spanish Earth filminden ayrılan Dos Passos'un yerine senarist olarak Hemingway'i getirmek istedi. Bu olay, Dos Passos'un sol eğilimli cumhuriyetçiler hakkındaki fikrini değiştirdi ve aynı zamanda daha sonra Dos Passos'un İspanya'yı korkaklığı yüzünden terkettiği konusunda söylenti yayan Hemingway ile aralarının açılmasına neden oldu.

1936 noelinde tanıştığı gazeteci ve yazar Martha Gellhorn, Hemingway'e İspanya'da eşlik etti. Hadley gibi, Martha da St. Louis'liydi, Pauline gibi Paris'te Vogue dergisinde çalışmıştı. Kert'e göre Martha, diğer kadınları gibi bakmamıştı Hemingway'e. 1937 yılının sonlarına doğru, Hemingway Martha ile Madrid'deyken şehrin bombalandığı dönemde, tek oyunu olan The Fifth Column'u yazdı. Birkaç aylığına Key West'e geri döndü, sonra 1938'de tekrar İspanya'ya giderek nehri aştıklarında savaş alanından ayrılan son İngiliz ve Amerikalı gazeteciler ile birlikte İspanya İç savaşı'nda cumhuriyetçilerin son direnişi olan Ebro çatışmasında bulundu.

1939 baharında Hemingway Havana'daki Ambos Mundos otelinde kalmak için teknesiyle Küba'ya geçti. Bu yer de-ğiş-

tirme, aslında Hemingway, Martha ile tanıştıktan sonra Pauline ile yavaş ve acı dolu ayrılık sürecinin başlangıcıydı. Çok zaman geçmeden Martha, Hemingway'e Küba'da eşlik etti ve az kalsın hemen Havana'ya 24km mesafedeki 61.000m2 alanlı "Finca Vigia"yı ("Lookout Farm") kiralyorlardı. Denizin cazibesi, Gulf ırmağının ılık, derin akıntısı, Hemingway'in tarif ettiği gibi büyük uskumru ve kılıç balığı türlerinin tutulması için fevkalade olan büyük mavi nehir, tek kelimeyle harikaydı. Havana'nın doğusundaki Cojimar artık bir alışkanlık haline gelmişti. O yaz, Wyoming'e yaptıkları bir gezi sırasında bir araya geldiklerinde, Pauline, çocukları ile birlikte Hemingway'i terketti. Hemingway ve Pauline'in boşanmasının ardından, Hemingway ve Martha 20 Kasım 1940'ta Cheyenne Wyoming'de evlendiler. Aynen Hadley'den ayrıldıktan sonra yaptığı gibi yaşadığı yerleri değiştirdi ve yazlığını Idaho Ketchum'a, kışlık evini Küba'ya taşıdı. Paris'te bir arkadaşının kedisine yemek masasına çıkmasına izin verdiğinde durumdan öğrenen Hemingway, Küba'da "kedilere karşı bir tutku oluşturdu" ve düzinelerce kediye sahip oldu.

Gellhorn, Hemingway'e Mart 1939'da yazmaya başlayıp Temmuz 1940'ta bitirdiği ve en bilinen romanı Çanlar Kimin İçin Çalışıyor'u yazmasında ilham kaynağı oldu. Roman, 1940 yılının Ekim ayında yayımlandı. Romanı, Küba, Wyoming ve Sun Valley dolaylarında gezerken ve başka bir metini hazırlarken yazdı. Çanlar Kimin İçin Çalışıyor Book of the Month Club'ın seçtiği kitap oldu, birkaç ay içinde beşyüzbin adet sattı, Pulitzer Prize ödülünü aldı ve Meyers'in de dediği gibi "elde ettiği bu başarıyla Hemingway, edebiyat dünyasında tekrar ünlendi".

Martha, Collier dergisinin ataması üzerine Ocak 1941'de Çin'e gönderildi. Hemingway de onunla gitti ve PM gazetesine yazılar gönderdi, ancak genel anlamda Çin'den hiç hoşlanmadı. Aynı yılın Aralık ayında, ABD savaş ilan etmeden önce, Küba hükümetini, Küba kıyısından Alman denizaltını gözlemlerken kullanmayı düşündüğü Pılar'ını (Hemingway'in balıkçı teknesi) onarması için ikna ettiğinde Küba'ya geri döndü.

1944 yılında Haziran'dan Aralık'a kadar Avrupa'daydı Hemingway. Normandiya çıkarmasında bir çıkarma gemisinde tutuluyordu çünkü, her ne kadar biyografi yazarı Kenneth Lynn onun karaya indiğinde uğradığı pusulalar oluşturduğunu söylese de, ordu Hemingway'i "önemli kargo" olarak benimsemişti. Temmuz'un sonlarına doğru Hemingway, "Col. Charles 'Buck' Lanham kumandası altındaki Paris'e doğru yol alan 22. Piyade Alayına" katıldı ve Paris dışında Ramboillet isimli bir kasabanın küçük bir grup yedek erin bilfiil lideri oldu. Hemingway'in bu yiğitliğini, İkinci Dünya Savaşı tarihçisi olan Paul Fussel şöyle yorumluyor: "Hemingway'in başı, bir araya getirdiği birkaç direnişçi askere piyade liderliği yapmakla oldukça büyük derde girdi, çünkü, bu işte iyi olsa da, orduyu yönetmek bir muhabirin görevi değildir". Hemingway'in yaptığı Cenevre Anlaşması'na aykırıydı ve bu yüzden de dava edildi; Hemingway, aslında sadece bir öneride bulunduğunu söyleyerek "cezadan yırttı".

25 Ağustos'ta Paris'in kurtuluşunda Paris'teydi. Hemingway efsanesinin aksine, ne şehire giden ilk kişiydi, ne de Ritz'i kurtarıyordu. Gertrude Stein ile tekrar "barıştığı", Sylvia Beach tarafından düzenlenen bir toplantıya katılmıştı. Daha

sonra özetle “ağaç patlamalı Passchendaele” olarak tarif ettiği büyük ve gereksiz Hürtgen Forest Muharebesi’nde savaştı. Daha sonra da “Battle of the Bulge” olarak anılacak olan çatışmada 17 Aralık 1944’te hasta ve ateş içinde iyileşmek üzere Lüksemburg’a gitti. Varır varmaz Landham onu doktorlara teslim etti ve Hemingway’in zatürre olduğu anlaşıldı. Bir hafta içinde iyileşti. Bu esnada savaştaki çatışmaların çoğu bitmişti.

İkinci Dünya Savaşı sırasında sergilediği cesur tavrından dolayı 1947 yılında Hemingway, bronz madalyayla ödüllendirildi. Hemingway bir yandan “ifade yeteneğiyle Sn. Hemingway okurlarına cephedeki zorlukları, elde edilen zaferleri, çatışmadaki örgütlenmesini canlı resimlerle yansıtabilmesi” ifadesiyle takdir edilirken, cesareti “olaylarla ilgili daha kesin ve net fikir elde edebilmesi için çatışma alanlarında ateş altında olmasıyla” kabul edildi.

Hemingway Londra’ya geldiğinde daha ilk görüşte aşık olduğu Time dergisi temsilcisi Mary Welsh ile tanıştı; henüz üçüncü buluşmalarında Hemingway, Martha’ya evlenme teklifi etti. Uçak için basın kartı almasında Hemingway’in Martha’ya yardımcı olmayı kabul etmemesi üzerine Martha, Atlas okyanusunu patlayıcı maddelerle dolu bir gemiyle geçmek zorunda kaldı ve Londra’ya geldiğinde, Hemingway’i hastanede bir araba kazası sonucunda beyin sarsıntısı geçirirken buldu. Hemingway’in durumuna anlayış göstermeksizin onu zorbalıkla suçladı ve ona “herşeyin bittiğini” söyledi. Hemingway, Martha’yı en son Mart 1945’te Küba’ya geri dönmek için hazırlanırken gördü.

KÜBA VE NOBEL ÖDÜLÜ

Hemingway, 1942'den 1945'e kadar "yazar olarak faal olmadığını" söylüyor. 1946'da ise beş ay sonrasında dış gebelik geçiren Mary ile evlendi. Savaş bitiminden sonraki yıllarda Hemingway ailesi, sağlık sorunları ve geçirdikleri kazalar sonucunda oldukça eziyet çektiler: 1945'te bir araba kazasında Hemingway'in dizi parçalandı ve alnına başka bir derin yara daha aldı; Mary ise kayak yaparken ilk önce sağ ayak bileğini sonrasında da sol ayak bileğini kırdı. 1947'de yılında geçirdikleri bir araba kazasında ise Patrick başından yaralandı ve ciddi bir hastalık geçirdi. Edebiyat dünyasından arkadaşları hayatlarını kaybetmeye başlayınca Hemingway depresyona girdi: 1939'da Yeats ve Ford Madox Ford; 1940'ta Scott Fitzgerald; 1941'de Sherwood Anderson ve James Joyce; 1946'da Gertrude Stein; bir sonraki yılda 1947'de, Max Perkins, Scribner'in editörü ve arkadaşı. Bu süreçte şiddetli baş ağrıları, yüksek tansiyon, kilo problemleri ve nihayetinde diyabet gibi rahatsızlıklara maruz kaldı – çoğu, daha önce geçirdiği kazalarının ve yıllarca fazlaca alkol içmesinin sonucuydu. Herşeye rağmen, 1946 yılının Ocak ayında The Garden of Eden üzerinde çalışmaya başladı ve Haziran ayında 800 sayfa tamamladı. Savaş yılları sonrasında daha sonra The Sea Book isimli bir romanda birleştirmeyi düşündüğü "The Land", "The Sea" ve "The Air" başlıklı üçleme üzerinde de çalışmaya başladı. Ancak her iki proje de iptal oldu. Mellow,

geçmiş yıllarda yaşadığı “sorunlarının bir belirtisi” olarak değerlendiriyor Hemingway’in bir işe devam etme yeteneğini kaybetmesini. 1948’de Hemingway ve Mary, Avrupa’ya gidip birkaç ay Venedik’te kaldılar. Bu esnada Hemingway, 19 yaşındaki Adriana Ivanvich’e aşık oldu. Yaşadığı bu platonik aşk, Küba’da Mary ile geçirdiği sürtüşmeli dönemde yazdığı ve 1950’de yayımlandıktan sonra oldukça olumsuz eleştiriler alan Irmaktan Öteye Ağaçların İçine’ye ilham kaynağı oldu. Bir sonraki yıl, Irmaktan Öteye Ağaçların İçine’ye aldığı tepkiler sonrası duyduğu öfkeyle birlikte sekiz hafta içinde “hayatımda yazabileceğim en iyisi” olarak değerlendirdiği İhtiyar Balıkçı Ve Deniz’in taslağını yazdı. İhtiyar Balıkçı Ve Deniz’in kitabı seçildi ve böylece Hemingway uluslararası bir yazar olarak kabul edildi. Yazar, 1952 yılının Mayıs ayında, Afrika’ya gitmeden bir ay önce Pulitzer Ödülü’nü kazandı.

1954’te Afrika’da bulunurken Hemingway, az kalsın ölümüne sebep olacak iki ayrı uçak kazası atlattı. Mary’ye Noel hediyesi olarak Belçika Congo’su üzerinden geçen bir gezi turu ayarlamıştı. Fotoğrafçı Murchison Falls’a giderken bir elektrik direğine çarptı ve yere çakıldı. Hemingway’in başından yaralanırken Mary’nin de iki kaburgası kırıldı. Ertesi gün, tıbbi bakım görebilmeleri için Entebbe’ye gitmek üzere daha kalkışta patlamaya maruz kalan ikinci bir uçağa bindiler. Hemingway bu olayın üzerine beyin omurilik sıvısının akmasına sebep olacak derecede ciddi bir beyin sarsıntısı daha geçirdi. Hemingway’in ölümünü bildirecek olan muhabirlerinin de bulunduğu Entebbe’ye nihayet ulaştılar. Hemingway, sonraki bir kaç haftayı iyileşmek için dinlenerek ve kendisi hakkında yazılan yalan yanlış ölüm haberlerini

okuyarak geçirdi. Yaralarına rağmen, Şubat ayında Patrick ve eşiyle birlikte gerçekleştirmeyi planladıkları balık tutma gezisine eşlik etti fakat ağırları Hemingway'in huysuz bir kişiliğe bürünmesine ve durumuyla baş edememesine sebep oldu. Bir çalı yangınında, Hemingway tekrar yaralandı ve bacakları, gövdesi, dudakları, sol el ve sağ önkolu ikinci kez yandı. Aylar sonra Mary, Venedik'te arkadaşlarına Hemingway'in tüm yaralarıyla ilgili bilgi verdi: iki kırık disk, böbrek ve ciğer patlaması, yerinden çıkmış bir omuz ve kırık bir kafatası. Kazalar, fiziki durumunun fenalaşmasını hızlanmasına neden oldu. Uçak kazalarından sonra "aslında hayatı boyunca bir alkoliğin belirtilerini gösteren Hemingway, ağırlarının acıyla başa çıkmak için her zamankinden daha çok içmeye başladı".

Ekim 1954'te Hemingway, edebiyat dalında Nobel Ödülü'nü kazandı. Basına mütevazı bir şekilde ödülü Carls Sandburg, Isak Dinesen ve Bernard Berenson'un hakettiğini açıkladı, fakat para ödülünü kabul edebileceğini belirtti. Mellow, Hemingway'in "Nobel Ödülü için can attığını" söyler, fakat ödülü kazandığında, geçirdiği uçak kazalarından aylar sonra ve birbirini takip eden uluslararası basının dolduruşuyla "sonradan Hemingway'in kafasında yazdığı ölüm notlarının akademik dünyanın verdiği kararda büyük bir rol oynadığı yönünde bir şüphe oluşmuş olmalı". Afrika'da geçirdiği kaza sonucu çektiği ağrılar sebebiyle Stockholm'e gitmeme kararı aldı. Onun yerine okunması için yazarın hayatını açıklayan bir yazı gönderdi : "Yazmak, en iyi haliyle, yalnız bir hayattır. Organizasyonlar, yazarların yalnızlıklarını hafifletiyorlar fakat yazılarını düzelttiklerinden pek emin değilim. Yalnızlığından kurtulurken toplum içinde boy gösterir

ve yazıları geriler. İşini yalnız yaptığı için ve eğer işinde iyiye, sonsuzlukla ya da sonsuzluğun birlikte getirdiği kusurlarla hergün yüzleşmeli.”

1955'in sonlarından 1956'nın başlarına kadar Hemingway yatalaktı. Ciğerlerinin daha fazla zarar görmesini engellemek için alkolü tamamen bırakması söylendi. Hemingway bu öneriyi ilk başta dinlese de daha sonrasında ihmal etti. Ekim 1956'da Avrupa'ya geri döndü ve ciddi hastalığı olup haftalar sonra ölen Bask yazar Pio Baroja ile buluştu. Seyahati sırasında Hemingway tekrar hastalandı ve "yüksek tansiyon, karaciğer hastalığı ve damar sertleşmesi" rahatsızlıkları ile ilgili bakıma alındı.

Kasım'da, 1928 yılında Paris'te bulunurken Ritz Oteli'nde bıraktığı ve tekrar dönüp almadığı çantalarını alması söylendi Hemingway'e. Çantalar, Paris yıllarında yazdığı notlar ve yazılar ile doluydu. 1957'de Küba'ya geri döndüğünde, bu keşfin heyecanıyla bulduğu yazıları şekillendirip *A Moveable Feast* isimli biyografisinde derledi. 1959 yılının sonunda yoğun bir çalışma süreci sergilemişti Hemingway: *A Moveable Feast*'i bitirdi (ertesi yıl yayımlanması planlanıyordu) ; *True at First Light* çalışmasında 200,000 kelimeye kadar ulaştı; *The Garden of Eden*'a yeni başlıklar ekledi ve *Akıntı Adaları* üzerinde çalıştı. Bunlardan son üç çalışması Havana'da bir sandıkta depolandı, daha çok *A Moveable Feast*'i bitirmek üzere derlemesiyle uğraşıyordu. Reynolds, Hemingway'in tam da bu süreçte depresyona girdiğini ve depresif halinden bir türlü kurtulamadığını anlatır.

The Finca Vigia, konuklar ve turistlerle kalabalıklaştı; bu durum Hemingway'i iyice mutsuz ediyor, o yüzden

de temelli olarak Idaho'ya taşınmayı düşünüyordu. 1959'de Küba'dan ayrıldı ve Ketchum dışında Big Woord River manzaralı bir ev aldı – Castro yönetimiyle iyi ilişkiler içinde olmasına rağmen, New York Times'a Castro'nun Batista tarafından devrilmesinden sonra "içinin rahat ettiğini" söyledi. Pamplona'dan dönüşü ile Idaho'ya gidişi süreleri arasında 1959 yılının Kasım ayında ve ertesi yıl doğum gününde Küba'da bulundu; ancak Hemingway ve Mary, Castro'nun Amerikalılar ve diğer ülke vatandaşlarının mal varlıklarını millileştirmek istediği haberini duyunca Küba'dan ayrılmaya karar verdiler. Temmuz 1960'da Hemingway'ler sanat eserlerini ve el yazılarını Havana'da bir banka kasasına bırakarak Küba'dan son kez ayrıldılar. 1961 Domuzlar Körfezi İşgali'inin ardından, Küba hükümeti Hemingway'in "*four to six thousand books*" koleksiyonunun tamamı ile birlikte Finca Vigia'yı kamulaştırdı.

IDAHO VE İNTİHAR

Hemingway, 50'lerin sonlarında *A Moveable Feast* adı altında yayımlanacak olan çalışması üzerinde çalışmaya devam etti. 1959'un yazında *Life Magazine* dergisi için boğa güreşleri hakkında hazırlayacağı makaleleri araştırmak üzere İspanya'ya gitti ve 1960'da yazısına başlamak üzere Küba'ya geri döndü. *Life* dergisi sadece 10,000 kelime istemişti fakat yazı kontrol altına alınamaksızın gittikçe uzadı. Yazar, hayatında ilk defa yazısını düzenlemekte zorluk çekiyordu ve bu yüzden A.E. Hotchner'dan yazısına yardım etmek üzere Küba'ya gelmesini rica etti. Hotchner'in yardımından sonra yazı 40,000 kelimeye indi ve Scribner yayınevi, çalışmanın 130,000 kelimelik bir kitaba dönüştürülmesini (Tehlikeli Yaz) onayladı. Hotcher, Hemingway'i oldukça "alışıldığından düzensiz ve kafası karışık" bulmuştu ve gözlerinin kötüye gitmesinden dolayı acı çektiğini gözlemlemişti.

25 Temmuz 1960'ta Hemingway ve Mary bir daha dönmek üzere Küba'dan ayrıldılar. *Life* dergisinin kapağında çıkacak resminin çekimleri için Hemingway İspanya'ya gitti. Birkaç gün sonra çok ağır hastalandığı ve ölümün eşiğinde olduğu yönünde haberler yayımlandı ve bunun üzerine Mary panikledi; ta ki Hemingway'den "Haberler yanlış. Madrid yolundayım. Sevgiler." telgrafını alana kadar. Ancak gerçek şu ki, ağır hastaydı ve sinir krizi geçirmeye yakın olduğuna inanıyordu. Yalnızdı ve Tehlikeli Yaz'ın Eylül 1960'ta yayımlanıp

oldukça iyi eleştiriler almasına rağmen günlerce yatağından çıkmadı ve sessizliğe büründü. Ekim’de İspanya’dan New York’a gitti ve Mary’nin dairesinden çıkmayı takip edildiği gerekçesiyle reddetti. Mary, Hemingway’i hızlıca Idaho’ya götürdü ve trende George Saviers ile (Sun Valley fizikçisi) buluştular.

O sıralar Hemingway’in maddi sıkıntıları vardı ve güvenliği ile ilgili endişeliydi. Vergi konusunda kafası karışık ve Küba’da banka kasasında bıraktığı el yazılarına asla ulaşamayacağı korkusunu yaşıyordu. Paranoyakça tavırlar sergilemeye başladı ve Ketchum’dayken FBI’in kendisini takip ettiği düşüncesine kapılmıştı. Kasım ayının sonunda Mary iyice çaresiz kalmıştı ve Savier’in önerisi üzerine Hemingway, Minnesota’daki Mayo Kliniği’ne kaldırıldı. Yazar burada hipertansiyon tedavisi göreceğini düşünüyordu. İsminin anonim kalmasını istediğinden, Hemingway, Savier ismi altında kaldırıldı hastaneye. “Hemingway’in Mayo’daki tedavisinin sırlarla çevreli olduğunu “ yazar Meyers, Aralık 1960’da 15 kez elektrokonvulsif terapiye maruz kaldığını ve Ocak 1961’de “bitik bir halde” olduğunu belirtir. Reynolds, Hemingway’in Mayo’da aldığı ilaçların depresif bir hale yol açabilme ihtimalini gösteren sağlık raporlarına ulaştı

Üç ay sonra Nisan 1961’de Ketchum’da Mary bir sabah, Hemingway’i mutfakta “elinde silahla” buldu. Hemen Savier’i aradı. Savier, Hemingway’i sakinleştirdi ve Sun Valley hastanesine kaldırdı; buradan ise elektroşok tedavisi görmek üzere tekrar Mayo Clinic’e geri gönderildi. Haziran’ın sonlarına doğru hastaneden çıktı ve 30 Haziran’da Ketchum’daki evine ulaştı. İki gün sonra 2 Temmuz 1961’de sabahın erken saat-

lerinde Hemingway kendini vurdu. Silahlarının bulunduğu bodrum katındaki kilerin kilidini açtı, merdivenlerle Ketchum'daki evinin ön girişine çıktı ve "Boss markalı tüfeğine iki mermi yerleştirdi...namluyu ağzına yerleştirdi, tetiği çekti ve beynini havaya uçurdu." Mary, Sun Valley hastanesini aradı ve Dr. Scott Earle "onbeş dakika içerisinde" eve vardı. İntihar olduğunu görmüş olmasına rağmen, basına anlatılan, ölümün "bir kaza" sonucu gerçekleştiği yönündeydi.

Son yıllarında Hemingway'in davranışları babasının intihar etmeden önceki tavırlarına benziyordu; babasının generinde metabolizmanın işlevini yitirmesinden ötürü kaynaklanan zihinsel ve fiziksel çöküntüye yol açan kanbastı hastası olma ihtimali vardı. 1991'de bulunan tıbbi raporlarda Hemingway'de bu hastalığın 1961 yılının başında gözlemlendiği kayıtlı olarak bulundu. Kız kardeşi Ursula ve erkek kardeşi Leicester de intihar etmişlerdi. Fiziksel rahatsızlıkları Hemingway'i hayatı boyunca yoğun olarak alkol tüketmesi için ilave sebep oldu.

Hemingway'in akrabaları ve arkadaşları cenaze törenine katılmak üzere Ketchum'a hücum ettiler. Tören, bölgenin Katolik rahibi tarafından açıldı. Rahip, ölümün bir kaza sonucu gerçekleştiğine inanıyordu. Cenaze hakkında, (altarın önündeki çocuklardan bir tanesi tabutun başında bayıldığı esnada) , erkek kardeşi Leicester şöyle yazdı: "Bana öyle geldi ki, Ernest, olanların hepsini onaylardı." Beş yıl sonra bir röportaj esnasında Mary Hemingway, eşinin intihar ettiğini itiraf etti.

YAZI BİÇİMİ

1926'da New York Times, Hemingway'in ilk romanı ile ilgili "Hiç bir analiz Güneş De Doğar'ın kalitesini irdeleyemez. Edebiyatta kullanılan İngilizceyi utandıran zarif, sert, hareketli düzyazı olan, tam anlamıyla bağlayıcı özelliğe sahip bir hikâyedir." Güneş De Doğar sade ve sıkı düzyazı şeklinde yazılmış olup sayısız cinayet ve ucuz romanlarının yazılmasında etkili ve Hemingway'in ünlü bir yazar olmasına sebep olmuştur. 1954'te Hemingway, Nobel Edebiyat ödülünü aldığı anda, ödülün verilme sebebi "en yakın örnek İhtiyar Balıkçı Ve Deniz'de olduğu gibi sergilediği öykü, yazma sanatındaki ustalığı ve modern yazı biçimi üzerindeki tesiriydi".

Henry Louis Gates, Hemingway'in yazı tarzının temelde "Dünya savaşındaki tecrübeler-in-e tepkilerinden" şekillendiğine inanıyor. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Hemingway ve diğer modernistler 19.yy yazarlarının düzenli yazı biçimine karşı koyarak ve "anlamın kendisine söyleşi, eylem ve sessizlikler üzerinden ulaşılabilen – hiçbir olayın üzerinde çok belirgince durmadan – ya da en azından konuya hafifçe değinip – dile getirilen hikâyeler oluşturmak üzere" tepkilerini göstererek "batı medeniyetinin merkezi kurumlarına duydukları inançlarını kaybettiler".

Yazarlığa kısa hikâyeler yazarak başladığı için, Baker, Hemingway'in "en azdan en fazlasını elde etmeyi, dili yoğunlaştırmayı, yoğunluğu çoğaltabilmeyi ve hiçbirşey söyle-

meden gerçekten daha öte bir gerçeği ifade edebilmeyi" öğrendiğine inanır. Hemingway kendi tarzına the *buzdağı teorisi* ismini verir: gerçekler suyun yüzeyinde akar; destek elemanları ve şekiller görünenin dışından çalıştırır yapıyı. *Teori'nin* kavramı bazen "ihmal kuramı" olarak da algılanır. Hemingway, yüzeyin altında tamamen başka olaylar gerçekleşirken (Nick Adams'ın başka birşeyi düşünmekten kaçabilmesi için tamamen balık tutmaya odaklanması) yazarın başka birşeyi tarif edebileceğine inanırdı ("The Big Two-Hearted River" da Nick Adams'ın balık tutması gibi).

Jackson Benson, Hemingway'in otobiyografik ayrıntıları genel olarak hayatın çerçeveleri olarak kullandığına inanır - sadece kendi hayatı ile ilgili değil. Mesela, Benson, Hemingway'in kendi tecrübelerini kullanarak "eğer" senaryolarını geliştirdiğini varsayar: "Eğer yaralarım geceleri beni uyutmayacak kadar ağır olsaydı ne olurdu? Eğer yaralanıp çıldırdığımda, cepheye gönderilseydim ne olurdu?" Hemingway, "The Art of the Short Story"de şöyle açıklar: "Doğru sayılabilecek bir kaç şey söyleyebilirim. Hakkında bildiğin önemli şeyleri veya olayları dahil etmediğinde, hikaye güçlenir. Eğer bilmediğinden dolayı birşeyi eklemeyip atladığında, hikaye değerini kaybeder. Herhangi bir hikâyenin iyi olup olmadığının ölçüsü senin tamamladıklarınla belirlenir, editörün tamamladıklarıyla değil."

Düzyazının sadeliği yanıltıcıdır. Hemingway "çok-odaklı" fotoğrafik bir gerçeklik önerir. Üzerine inşasını kurduğu temel, tutumluluğa dayalı "iceberg" teorisidir. Yantümce, bağlaçlarından yoksun, durağan cümlelere sebep olmaktadır. Fotoğrafik "snapshot" tarzı bir kolaj oluşturur. Birçok noktala-

ma işareti (iki nokta üst üste, noktalı virgöl, tire, parantezler) kısa ve açıklayıcı cümleler kullanmak adına ihmal edilmiştir. Olaylar, yapının tamamının mantığını oluşturmak üzere geliştirilirken, cümleler de birbirleri üzerine kurulur. Bir hikâyede çoklu halatlar mevcuttur; “yerleşmiş metin” farklı bir açıya köprü kurar. Bir sahneden diğerine geçişi sağlarken “kesmek” veya bir sahneyi diğerine “bağlamak” gibi yöntemleri sinema tekniklerinden faydalananarak kullanır. Kasıtlı ihmaller, okuyucuyu boşlukları doldurması için özgür kılar, yazarın yönlendirmelerini yanıtlayıp üç boyutlu bir düzyazı oluşturuyormuş gibi.

Hem kitaplarında hem kişisel yazılarında Hemingway “ve” bağlacını alışkanlık olarak virgüllerin yerine kullanırdı. Çokbağlaçlılık, dolaysızlığın oluşmasına sebep olur. Hemingway’in çokbağlaçlı cümlesinde — ya da daha sonraki çalışmalarında yan cümleler kullanması – bağlaçlar, şaşırtıcı görüntüleri ve resimleri sıralamak için kullanılır; Jackson Benson onları haikularla kıyaslar. Hemingway takipçilerinin çoğu onun rehberliğini yanlış yorumlamış ve duyguların ifade ediliş şeklini hoş karşılamamışlardır; Saul Bellow bu tarzı şöyle hicveder “Hislerin mi var? Bastır onları.” Fakat Hemingway’in niyeti hisleri elemek değil, onları daha bilimsel olarak ortaya koymaktı. Hemingway hisleri tarif etmenin basit ve amaçsız olacağını düşünüyordu; “olayın kendisini, hareketler silsilesini ve hisleri yaratan gerçeği, bir ya da 10 yıl sonrasında da, eğer şanslıysan ve yeterince sade bir dille ifade etmişsen, her zaman geçerli kılmak” adına simgelerle dolu imajlar yaratıyordu. Simgeyi nesnel bir benzerlik olarak kullanmak Ezra Pound, T. S. Eliot, James Joyce ve Proust’un

özelliğidir. Hemingway, mektuplarında Proust'un *Remembrance of Things Past* birkaç kez değinir ve kitabı en az iki kez okuduğunu bildirir.

Roman yazarı John Irving, 2012'de Hemingway'in cümlelerinin "bir reklam metninde kullanılabilecek kadar kısa ve sade" olduğunu vurguladı.

KONULAR

Amerikan edebiyatının tekrar eden konuları Hemingway'in çalışmalarında çok nettir. Leslie Fiedler, Hemingway'in "The Sacred Land" olarak tanımladığı konunun —Amerikan Batısı— İspanya, İsviçre ve Afrika dağlarını ve Michigan nehirlerini de kapsayarak geliştirilmiş olduğunu düşünüyor. Amerikan Batısı, "Hotel Montana" takma ismi altında sembolize edilir Güneş De Doğar ve Çanlar Kimin İçin Çalıyor'da. Her ne kadar Hemingway spor hakkında yazsa da, Carlos Baker, Hemingway'in aslında daha çok sporcunun kendisiyle ilgilendiğine inanıyor. Stoltzfus ve Fiedler'a göre, Hemingway'in doğası yeniden doğuşun gerçekleştiği yerdir, terapi yeridir, avcı veya balıkçının avı yakalayıp öldürdüğünde bir anlığına üstünlük hissini yakalayabildiği yerdir. Doğa, erkeğin kadınsız olduğu yerdir: erkek balık; erkek av; erkek doğada kurtuluşu bulur.

Fiedler, Hemingway'in Amerikan edebiyatında geçen şeytan "Karanlık Kadın" ve iyi "Aydınlık Kadın" durumunu tersine çevirdiğine inanır. Karanlık kadın—Güneş De Doğar'daki Brett Ashley—bir tanrıçadır; aydınlık kadın—"The Short Happy Life of Francis Macomber"'daki Margot Macomber—bir katildir. Robert Scholes, Hemingway'in ilk hikâyelerinde, "A Very Short Story" örneğinde olduğu gibi, "erkek karakteri olumlu, kadın karakteri olumsuz" tanıttığını kabul eder. Rena Sanerson'a göre ilk Hemingway eleştirileri eril araştır-

malarının erkek-odaklı dünyasını ve hikâyelerinde kadınları “kısırlaştırılar veya aşk köleleri “ olmak üzere ikiye ayırmasını övüyordu. Hemingway’in daha yeni yazılarında “eserlerinde kadınlara (ve güçlerine) daha çok yer vermesine ve cinsiyet konularındaki hassasiyetini ortaya çıkarmasına ve bu yüzden yazılarının tek yönlü olduğu ile ilgili endişelerin üzerinin örtüldüğü sanılmasına” rağmen, feminist eleştirmenler Hemingway’i “bir numaralı halk düşmanı” ilan etmişti. Nina Baym, Brett Ashley ve Margot Macomber’in “Hemingway’in ‘kaltak kadınlar’ı dışında kalan iki istisna” olduklarına inanır.

En geç “Indian Camp”ten sonra hikâyelerde kadın ve ölüm konuları çok belirgince işlenir. Ölüm konusu Hemingway’in yazılarına adeta yayılır. Young, “Indian Camp”te vurgulananın ne doğumu yapan kadın ne de intihar eden baba olduğunu söyler; üzerinde durulan husus Nick Adams’in bu olaylara tanık olup ardından “çok korkak ve gergin genç bir adam”a dönüşmesidir. Hemingway, “Indian Camp”teki olayları o denli şekillendirir ki, Adams’in kişiliğinin tarifini oluşturur olayların gelişmesiyle. Young, “Indian Camp”in “yazarın yaklaşık 35 yıl boyunca yazarlık mesleğinde amaçladığı” “ana anahtar”ını barındırdığını düşünür. Stoltzfus Hemingway’in yazılarının varoluşçuluktaki esas gerçeğin temsili ile daha karmaşık olacağını düşünür: eğer “hiçlik” yakalanmışsa, kurtuluşa ölüm anında erişilir. Ölüme daha ağırbaşlı ve cesaretle yaklaşanlar daha gerçekçi bir yaşam sürdürürler. Francis Macomber mutlu ölür çünkü yaşamının son saatleri otantiktir; boğa güreşindeki boğa güreşçisi otantiklikle yaşanmış bir hayatın doruğunu simgeler. *The Uses of Authenticity* isimli makalesinde: Timo Müller

Hemingway'in hikâyelerinin başarılı olduğunu söyler, çünkü karakterleri "otantik bir yaşam" sürerler ve "askerler, balıkçılar, boksörler ve taşralılar modern literatürdeki otantiklik prototiplerinin içindedirler."

Hemingway'in çalışmalarında sterilizasyon konusu çok yaygındır, en çok da Güneş De Doğar'da hissedilir. Sterilizasyon, Fiedler'a göre, yaralı askerlerden oluşan bir neslin sonucudur; Brett gibi, özgürlüğe kavuşmak isteyen kadınlardan oluşan bir nesildir de aynı zamanda. Kitabın başında yan karakter olarak ismi geçen, Cohn'un kız arkadaşı Frances Clyne'da da gözlemlenebilir. Karakteri, sadece isminin romanın başında yer almasından değil, Cohn üzerindeki etkisi sebebiyle de konuyu destekler. Baker, Hemingway'in çalışmalarında "doğal"ın "doğal olmayan"a karşı durduğunu vurgular. "Alpine Idyll"de baharın sonunda kayak yapılmasının "doğalsızlık"ı, köylünün kış zamanı karısının cesedini fazlasıyla dışarıda bırakmasındaki "doğalsızlık" ile karşı karşıya getirilir. Kayakçılar ve köylü, kurtuluş için "doğal" baharın vadisine geri çekilirler.

Bazı eleştiriler Hemingway'in çalışmalarını kadın düşmanı niteliğinde ve homofobik kişilikte olduğunu ortaya koyar. Susan Beegel, 40 yıl boyunca Hemingway hakkında yazılan eleştirileri inceledi ve kendi makalesi Critical Reception'da yayımladı. Özellikle 1980'lerde yazılmış bir kaç "savunma"ya rağmen "çokültürlülüğe odaklı eleştirilerin" Hemingway'i açıkça reddettiği sonucunu çıkardı. Bu analiz Güneş De Doğar için tipiktir: "Hemingway okuyucusuna Cohn'un bir Yahudi olduğunu asla unutturmaz; sıkıcı olduğundan dolayı Yahudi olan bir karakter değil, Yahudi olduğu için sıkıcı bir

karakter olmasını.” Aynı dönemde Hemingway’in “eşcinselliğin dehşet”ini ve hikayelerindeki rıkçılığı inceleyen bir eleştiri yayımladı Beegel.

Diğer yandan roman yazarı Irving 2012 yılında yazdığı yorumlarında “bildiğini-yaz kuralının yaratıcı edebiyatta yer almadığını” savunarak Hemingway’in “bir kaç kısa hikayesi dışında” neredeyse tüm çalışmalarını reddetti.

ETKİ VE MİRAS

Hemingway'in Amerikan edebiyatına bıraktığı miras yazı tarzıdır: ondan sonra gelen yazarlar ya bu tarzı takip ettiler ya da reddettiler. Güneş De Doğar'ın yayımlanmasıyla edindiği ünle, 1. Dünya Savaşı sonrası gelen kuşağın bilirkişisi olarak tanındı. Kitapları "modern çöküşün bir eseri" olmasından dolayı 1933'te Berlin'de yakıldı. Reynolds, Hemingway'in bıraktığı kalıtın "kültürel miras niteliğinde sade ve güçlü hikâyeler ve romanlar" olduğunu ileri sürüyor. " Russel Blanks 2004'te John F. Kennedy kütüphanesinde yaptığı konuşmasında aynı nesilin diğer eril yazarları gibi kendisinin de Hemingway'in yazı felsefesi, tarzı ve imajından etkilendiğini açıklar. Müller, Hemingway'in "dünya çapında en çok takdir gören yazar" olduğunu belirtir.

Benson, Hemingway'in hayatındaki ayrıntıların Hemingway endüstrisine dönüşen "işletmenin başlıca taşıyıcısı" olduğuna inanır. Hemingway'in öğrencisi Hallengren, "çok kaynamış tarzın" ve maçoluğun yazardan tamamen ayırd edilmesi gerektiğini savunur. Benson, Hemingway'in, doğrallığını Braggadocio maskesi ile gizlese de, J.D. Salinger kadar kişisel ve içine dönük olduğu fikrindedir. Aslında, 2. Dünya Savaşı esnasında Salinger etkilenmiş olduğu Hemingway ile buluştu ve iletişim halinde kalmıştı. Salinger, Hemingway'e yazdığı bir mektupta, aralarında geçen konuşmalarının "savaş sırasında ona umut veren dakikalar" olduğunu ve şaka yollu "kendini Hemingway Fan Club'ın milli reisi olarak tanımladığını" anlatır.

Hemingway'in etkileri popüler kültürden gelen övgüler ve yankılarda yayıldı. 1978 yılında Sovyet astronot Nikolai

Stepanovich Chernykh tarafından keşfedilen küçük bir gezegene "3656 Hemingway" ismi verildi; 1993 yapımı, Florida'da bir sahil kasabasında geçen, İrlandalı ve Kübalı iki emekli adamın arkadaşlığını konu eden Wrestling Ernest Hemingway filminde, Robert Duvall, Richard Harris, Shirley MacLaine, Sandra Bullock ve Piper Laurie oyuncularını yer aldı. Restoranların "Hemingway" ismini almaları ve barlara "Harry's" isminin verilmesi (İrmaktan Öteye Ağaçların İçine'ye bir göndermedir) yazarın geride bıraktığı etkiyi apaçık sergiler. Hemingway'in oğlu Jack (Bumby) tarafından düzenlenen bir seri eşya - "Kilimanjaro" adlı komidin, "Catherine" adlı kanepe. Montblanc Hemingway dolmakalemi sunar. Hemingway safari giysi serisi de tasarlandı. Ululararası Hemingway'e Öykünme Yarışması 1977'de yazarın etkisini yaygınlaştırmak ve yeteneksiz yazarların yazara benzeme çabalarındaki başarısızlıklarını göstermek amacıyla kuruldu. Yarışmaya katılan adaylar "gerçekten kötü bir Hemingway'den gerçekten iyi bir sayfa" sunumu için kazananları İtalya'ya "Harry's Bar"a uçuş ödülü ile cesaretlendiriliyorlardı.

Mary Hemingway 1965 yılında Hemingway Vakfı'nı kurdu ve 70'li yıllarda Hemingway'in yazılarını John F. Kennedy kütüphanesine bağışladı. 1980'de Hemingway'in öğrencilerinden oluşan bir grup, daha sonra "Hemingway öğrenimini destekleyecek ve besleyecek Hemingway Derneği'ni kurmak "adına, bağışlanan yazıların değerini biçmek amacıyla toplandılar.

Hemingway'in ölümünden yaklaşık 35 yıl sonra 1 Temmuz 1996'da büyük kızı Margaux Hemingway Santa Monica-California'da öldü. Margaux model ve oyuncuydu. Kız kardeşi Mariel ile Lipstick (1976) filminde rol aldı. Ölümü daha çok bir intihardı, böylece "ailedeki 4 neslin intihar eden 5. kişisi" oldu.

Hemingway'in yaşamı bir g    örneğidir. Fiziksel ve onun yansıdığı yazınsal bir g   .    dilimizin ihtiya ı olan keyif dolu geniş bir biyografinin eşlik ettiği ve dilimizde kitap olarak ilk defa yayımlanan "Savaş şiirleri", Hemingway'in yazınsal g   n  n romanlarında pek alışık olmadığımız kuytulara nasıl sızdığını gösteriyor. Diğer yandan ise açık olarak Amerikan'ın son edebiyat devisi Charles Bukowski'nin neden Hemingway ve onun yazınıyla  l  m  ne değin kesintisiz bir gölge boksu sürdürdüğünü net olarak sunuyor!

Sıkı bir avcı Sıkı bir boksör ve Sıkı bir şair: Hemingway!

7,50 TL

